

52154313: สาขาวิชาการออกแบบภายใน

คำสำคัญ: ภูมิปัญญาการใช้ควายในการทำนา / ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศ

อโณทัย มาลารัตน์: การศึกษาภูมิปัญญาการใช้ควายในการทำนา เพื่อการออกแบบตกแต่งภายในศูนย์ศึกษาระบบนิเวศเพื่อบริการชาวนา จังหวัดสุพรรณบุรี. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ.พยุร โมสิกรัตน์. 135 หน้า.

ในการศึกษาภูมิปัญญาการใช้ควายในการทำนา เพื่อการออกแบบตกแต่งภายในศูนย์ศึกษาระบบนิเวศเพื่อบริการชาวนา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยเลือกที่จะมุ่งเน้นประเด็นไปที่ การศึกษาบทบาทและคุณค่าของควายในระบบกิจกรรมหรือการทำนา การใช้แรงงานควายในการทำนาคำนวณว่าเป็นวิถีภูมิปัญญาพื้นบ้านส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมการทำนาแบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นพระบรมราโชวาทที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระราชดำริสไว้ ให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้ชาวนากลับมาใช้แรงงานควายในการทำนา เพื่อเป็นการลดต้นทุน ด้วยทรงเป็นห่วงสถานการณ์ของชาวนาที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน ทั้งปัญหาหนี้สิน ปัญหาความยากจนและปัญหาสุขภาพ ฯลฯ

จากการศึกษาพบว่า ชาวนาใช้ประโยชน์จากควายในการไถไร่ไถนา คราดนา นวดข้าว ลากจูง และใช้มูลเป็นปุ๋ย ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ เกิดการสมดุลของธรรมชาติ เป็นการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมอีกทางหนึ่ง การนำผลพลอยได้จากการปลูกพืชมาใช้ประโยชน์ในการเลี้ยงควาย ทำให้ควายเป็นผลผลิตที่มีต้นทุนต่ำ ขบวนการทั้งหมดเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการทำนา ควายจึงมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความยากจน คนไทยคุ้นเคยและผูกพันกับควายในวิถีชีวิตชนบทตั้งแต่อดีต เป็นความสัมพันธ์ของคนกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นห่วงโซ่อาหาร พืช สัตว์ จุลินทรีย์ จากความหมายของความสัมพันธ์นี้นำไปสู่คำสำคัญหรือ Keyword ว่า “ เกือกูล ” ซึ่งมีความหมายหรือนัยเดียวกันกับคำว่าระบบนิเวศ

ผลของการศึกษาโครงการนี้ ผู้วิจัยได้นำความหมายคำว่าเกือกูลมาต่อยอดเป็นแนวความคิดในการออกแบบโครงการ " ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศเพื่อบริการชาวนา จังหวัดสุพรรณบุรี " ซึ่งตรงตามเจตนาและความตั้งใจของผู้วิจัยและวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะช่วยเหลือชาวนาหรือเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำว่า เกือกูล เป็นอย่างดี ให้เกิดความแปลกใหม่ ความน่าสนใจ และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาการใช้ควายในการทำนา ควรคู่แก่การอนุรักษ์และสืบสาน ให้คงอยู่คู่สังคมไทยสืบไป

ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2556

52154313: MAJOR: INTERIOR DESIGN

KEYWORD: WISDOM THAI FARMING BY BUFFALO / ECOSYSTEM EDUCATION CENTER

ANOTHAI MALARAT: THE STUDY OF WISDOM THAI FARMING BY BUFFALO FOR INTERIOR DESIGN OF ECOSYSTEM EDUCATION CENTER FOR FARMER SERVICE, SUPHANBURI. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PAYOON MOSIKARAT. 135 pp.

The study is concerned with Thai farming wisdom by buffalo for interior design of Ecosystem Education Center for Farmer Service, Suphanburi Province. The researcher chooses to focus on studying the role and value of buffalo in agricultural system or farming. The use of buffalo labor for farming is considered a part of local wisdom in traditional farming culture. According to the royal guidance addressed by Her Majesty Queen Sirikit, the Government has been requested to help support and encourage farmers to return to using the buffalo labor for farming to reduce cost. The reason is that she has been concerned for the situation currently faced by farmers, including the debt, poverty and health problems etc.

The study has found that farmers utilize the buffalo for farm plowing, harrowing, threshing, towing and manure is used as fertilizer, thus resulting in soil fertility, balance of nature. It is another way of environmental restoration. The utilization of by-products from crop cultivation for buffalo rearing causes the buffalo to be a product with low cost. The entire process is a way of reducing the farming expenses. Therefore, the buffalo has a role in tackling the poverty problem. Thai people have been familiar and bound up with the buffalo in rural lifestyle from the past. It is the relationship of people with the nature and environment which requires mutual dependence as food chain, plants, animals, microorganisms. This definition of relationship leads to a Keyword, i.e. "assistance" which has the same meaning or significance as the word "ecosystem".

Concerning the study results of this project, the researcher takes the meaning of the word "assistance" for further development as the concept in the design of the project "Ecosystem Education Center for Farmer Service, Suphanburi Province" which meets the intent and determination of the researcher as well as the purpose of the project to assist farmers or cultivators. This is consistent with the definition of the word "assistance" well. The related objectives are to cause the novelty, interest and to demonstrate the value as well as importance of Thai farming wisdom by buffalo which deserves conservation and continuation so as to remain alongside Thai society further.

Department of Interior Design

Student's signature .....

Thesis Advisor's signature .....

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2013

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พยุร โมสิกรัตน์ ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ อาจารย์เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์เอกชาติ จันอุไรรัตน์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ปัญญา ดีเจริญโชติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เทิดศักดิ์ เหล็กดี กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ แก้ไข และให้แนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.ฤทธิ์รงค์ จุฑาพฤตนิกร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่สละเวลาตรวจทาน เสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ร.ต.อ. อนุชา พ่วงเกษร และ อาจารย์ไพบุลย์ จิระประเสริฐกุล อาจารย์ผู้สอน ที่ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำดี ๆ

ขอขอบคุณ คุณวรรษมา มาลารัตน์, คุณประไพ ฉายวงษ์, คุณนภนันท วัลลภา, คุณกฤตพร มณีอ่อน และเพื่อน ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง ที่คอยเป็นห่วงและให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณ และขอบคุณไว้ในโอกาสนี้

